

Roll No.

Total Pages : 7

2467/MJ

F-22/2051

BUSINESS LAWS-II

Paper-BCH-206

Semester-II

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. Define the term negotiable instrument. Explain the essentials of a Negotiable instrument. 10

2467/MJ/1192/W

[P. T. O.

2. Define a Cheque. What are the various requisites of a cheque. Also distinguish between a cheque and a bill of exchange. 10
3. Who can file a complaint under Consumer Protection Act, 1986 ? State the Jurisdiction of the various redressal agencies in this regard. 10
4. Discuss the objectives of Information Technology Act, 2008. Also explain the provisions as regards secure electronic records and secure digital signatures. 10

SECTION—B

5. Explain the Powers and functions of Information Commissions as prescribed in Right to Information Act, 2005. 10
6. Describe the salient features of the LLP Act, 2008. 10

2467/MJ/1192/W

2

7. Explain the appeals and penalties as mentioned in Right to Information Act, 2005. 10
8. Explain the provisions regarding financial disclosures as described in the LLP Act, 2008. 10

SECTION—C

9. Explain Briefly : 10×3=30
- (i) Dishonour by non-acceptance.
 - (ii) Difference between Inland bills and Foreign bills.
 - (iii) Restrictive and Unfair Trade Practices.
 - (iv) Cyber Appellate offences.
 - (v) Limited Liability Partnership Agreement.
 - (vi) Computer related offences.
 - (vii) Right to Information.

- (viii) Types of crossing of Cheques.
- (ix) Promissory Note.
- (x) District Forum as per Consumer Protection Act, 1986.
- (xi) Presumptions of negotiable instruments.
- (xii) Extent of partner as per the LLP Act, 2008.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਸਵੀਕਾਰਨ ਯੋਗ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਕ ਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੱਤ ਵਿਚਾਰੋ। 10
2. ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਕ ਚੈੱਕ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੱਤ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਹੁੰਡੀ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ ਦਰਜ ਕਰੋ। 10
3. ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਕੋਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਧਾਨੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
4. ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2008 ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਜੀਟਲ ਹਸਖਾਤਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਾਰੋ। 10

ਭਾਗ—B

5. ਰਾਈਟ ਟੂ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005 ਵਿਚ ਦਰਜ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 10
6. LLP ਐਕਟ, 2008 ਦੇ ਉਘੜਵੇਂ ਲੱਛਣ ਵਿਚਾਰੋ। 10
7. ਰਾਈਟ ਟੂ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2005 ਵਿਚ ਦਰਜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। 10
8. LLP ਐਕਟ, 2008 ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਾਰੋ। 10

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 10 ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ : $10 \times 3 = 30$
 - (i) ਅਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਾਰਨ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 - (ii) ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਹੁੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੁੰਡੀਆਂ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ ਦਰਜ ਕਰੋ।

- (iii) ਰੋਕਥਾਮੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤਜਾਰਤੀ ਪ੍ਰਚਲਨ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- (iv) ਸਾਈਬਰ ਐਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (v) ਸੀਮਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (vi) ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- (vii) ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (viii) ਚੈੱਕ ਦੀ ਕਰਾਸਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ।
- (ix) ਹੁੰਡੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (x) ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (xi) ਸਵੀਕਰਨਯੋਗ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- (xii) LLP ਐਕਟ, 2008 ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਹੱਦ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?